

2 Mosebok

Nycklar

Syfte

Hela boken är en historisk berättelse där tyngdpunkten ligger på Guds handlande i ett frige och sluta förbund med sitt folk. Det gör att berättartempot växlar sig markant i olika delar av boken. T.ex. passerar Mose första 80 år förbi med enstaka nedslag – som när han mördar en människa och gifter sig - men när sedan Mose talar med Farao så är hela dialogen utskrivet. På samma sätt ser vi att samtalen Mose har med Gud samt lagarna Gud ger folket, är väldigt detaljerade. Boken är alltså ingen allmän historiebok utan snarare en bok som tydligt vill beskriva Guds handlande gentemot Israeliterna.

Förbundet

Förbundet som Gud ingick med Abraham (1 Mos 15) och som innebär att hans ättlingar ska få bo i Israel är det som är grunden för Guds handlande i boken (2 Mos 3). Det är detta förbund som sedan fördjupas när folket får frågan (2 Mos 19:4-6) om att bli Guds utvalda folk och som sedan de 10 budorden och lagarna är en bekräftelse på.

Lagarna

När Israeliterna blir Guds utvalda folk så blir de också på ett speciellt sätt Guds representanter. Därför ger Gud dem tydliga regler i allt ifrån vardags saker såsom vad som händer om man inte lägger på brunnslocket (2 Mos 21:33) till hur prästernas kläder ska vara (2 Mos 28). Mitt i alla dessa regler kan vi se en Gud som är noga med sin helighet och att han inte tar lätt på förbundet på Israeliterna och att inte heller de ska göra det. En del av dessa lagar kan utmana oss – såsom regler för hur man har slavar eller till praktiserandet av dödsstraff. Bönen bör då bli: Hjälpa mig att förstå och lära mig mer om Dig i dessa, till synes, märkliga lagar.

Fakta

Författare: I judisk tradition är alla fem Moseböckerna skrivna av Mose själv. Men hela 1:a Mosebok och början på 2:a Mosebok utspelar sig före Mose födelse. Boken är nedskriven långt senare och har därför förts vidare genom muntlig tradition.

Tid: Händelserna utspelar sig troligtvis runt 1200 före Kristus

Bakgrund: 1:a Mosebok slutar med att Israeliterna har flytt hungersnöd och genom Josef kunnat bosätta sig i Egypten. I början av 2:a Mosebok har Israeliterna blivit slavar till Egyptierna och ropar till Gud om räddning. Kap 1-4 handlar om Mose liv innan Gud kallar honom till att föra folket ur Egypten. Kap 5-13 handlar om hur Gud försöker få Farao att släppa folket genom de 10 plågorna. Kap 14-40 handlar om ökenvandringen och en del utav reglerna i förbundet mellan Gud och folket.

Måndag: Mose första 80 år

Läs 2 Mos 1-2

Israeliterna går från att i slutet av 1 Mosebok vara fria individer till att vara slavar när 2:a Mosebok börjar. Vad kan orsaken till detta vara? Finns det områden där du kan se att detta har hänt senare i Kyrkans historia? I ditt liv?

Tisdag: Mose kallelse

Läs 2 Mos 3-4

Gud möter här Mose mitt i hans vardag. Mose letar alla möjliga skäl för att inte acceptera Guds kallelse.

Vilka skäl känner du igen dig själv i? Har du även andra skäl?

Vem är Aron i ditt liv?

Onsdag: Den första påsken

Läs 2 Mos 12-13

Påsk kommer från Pesach som betyder "Gå förbi" och det är det som Gud här lovar att göra när han kommer som domare.

Vad får det för konsekvenser i ditt liv att Gud är domare?

Påskan är ju också den högtid som Jesus senare kommer att dö under – vad finns för likheter med Jesu död och den första påsken? Gud leder här Israeliterna ut ur deras trygghet och vardag – finns det exempel i ditt liv där Gud har gjort liknande sak med dig? Vad lärde du dig om Gud då?

Torsdag: Vatten, vaktlar och manna

Läs 2 Mos 16-17

Israeliterna klagar på Mose och Aron när de inte får mat. Har du varit i Mose och Arons situation någon gång? I Israeliternas?

I båda dessa kapitel håller Mose fast vid Guds löften om att vara med och Gud löser situationerna med mat och vatten in öknen. Finns det områden i ditt liv där du skulle behöva lita mer på Guds löften att vara med dig "alla dagar till tidens slut"?

Fredag: Gudsuppenbarelse och buden

Läs 2 Mos 19-20

Öknen brukar beskrivas som "Platsen där Gud talar". Här får hela folket höra när Gud talar till Mose. Har Gud talat till dig? Folkets svar till Guds förbund är "Allt Gud har sagt vill vi göra".

Finns det saker Gud har sagt i ditt liv som du behöver göra? (ta gärna en stund och be och fråga Gud om just detta). Mitt i 10 Guds bud - med självklarheter som att inte mörda, stjäla eller vara otrogen – finns uppmaningen till vilan i sabbaten. Hur ser vilan ut i ditt liv?

Lördag: Guldkalven

Läs 2 Mos 32 - 33

Folkets otålighet gör att de skapar en annan gud än Gud.

Skapar du också andra gudar? Varför?

Mose erbjuds av Gud att slippa folket och att Gud ska göra ett stort folk av honom, men Mose vägrar. Varför gör Gud detta? Vad kan vi lära om ledarskap av Mose i denna och andra situationer?

Söndag: Förbundet sluts på nytt

Läs 2 Mos 34-35

Folket bröt sin del av förbundet direkt och Mose slog sönder stentavlorna, men nu förnyas förbundet och tavlorna görs om. Vad säger detta om Guds natur?

Mötet med Gud förvandlar Mose rent fysiskt och hans ansikte började skina. Vilka delar av ditt liv kan du se har förvantlats i mötet med Gud? Vilka delar finns det som önskar skulle bli mer förvandlade?